

Teoria: Pierścienie przemienne z 1: definicja, przykłady. Pierścienie formalnych szeregów potęgowych, wielomianów, funkcji ciągłych, macierzy, boolowskie, modulo,  $End(G)$ . Produkt pierścieni. Grupa  $R^*$  elementów odwracalnych (jednostek) pierścienia. Podzielność i stowarzyszenie. Dzielnik zera. Homomorfizmy pierścieni. Ideał. Pierścień ilorazowy. Zasadnicze twierdzenie o homomorfizmie pierścieni, twierdzenie o faktoryzacji homomorfizmu. Ideał główny, ideał skończenie generowany. Pierścienie ideałów głównych:  $\mathbb{Z}, K[X], \mathbb{Z}_n$ . Funkcja i twierdzenie Eulera.

$R, R'$  oznaczają pierścienie przemienne z jednością.

1. – Udowodnić Uwagę 9.2 z wykładu, odwołując się bezpośrednio do aksjomatów pierścienia.
2. – Udowodnić, że  $R^*$  jest grupą.
3. (a) Niech  $+, \cdot$  będą działaniami w zbiorze  $A$  takimi, że  $(A, +)$  jest grupą, zaś działanie  $\cdot$  jest łączne, obustronnie rozdzielne względem  $+$  i ma element neutralny  $1 \in A$ . Wykazać, że wtedy  $(A, +, \cdot)$  jest pierścieniem. (wsk: wystarczy udowodnić przemienność  $+$ ).  
(b) Załóżmy, że  $(A, +, \cdot)$  jest pierścieniem, w którym grupa addytywna  $(A, +)$  jest cykliczna. Udowodnić, że ten pierścień jest przemienny. Czy jest to pierścień z jednością?
4. – Niech  $a, b \in R$  oraz  $I \triangleleft R$ . Udowodnić, że:  
(a)  $a|b \iff (b) \subseteq (a)$   
(b) Jeśli  $a \sim b$ , to  $a \in I \iff b \in I$ .  
(c)  $a \sim b \iff (a) = (b)$ .  
(d)  $a \sim b \iff a = \varepsilon b$  dla pewnego  $\varepsilon \in R^*$ . (e)  $I$  jest właściwy  $\iff 1 \notin I$ .
5. \* (a) Załóżmy, że  $R$  jest pierścieniem niekoniecznie przemennym, w którym zachodzi równość  $x^2 = x$ . Udowodnić, że wtedy w  $R$  zachodzi równość  $x+x=0$  oraz  $R$  jest przemienny.  
(b) Załóżmy, że  $R$  jest pierścieniem boolowskim. Udowodnić, że istnieje algebra Boole'a  $A$  taka, że  $R \cong (A, \Delta, \wedge)$ . (wsk: zacząć od algebry Boole'a  $A = (A, \wedge, \vee, ', 0, 1)$ . Zauważyć, że operacje  $\vee$  i  $'$  można zdefiniować w pierścieniu boolowskim  $(A, \Delta, \wedge)$ ).  
(c) Sprawdzić, że pojęcie ideału w algebrze Boole'a  $A$  pokrywa się z pojęciem ideału (w sensie teorii pierścieni) w tejże algebrze traktowanej jako pierścień boolowski.
6. Załóżmy, że  $a \in \mathbb{Z}_n \setminus \{0\}$ . Udowodnić, że  
(a)  $a$  jest odwracalny  $\iff NWD(a, n) = 1$ .  
(b)  $a$  jest dzielnikiem zera  $\iff NWD(a, n) > 1$ .
7. (a) Udowodnić, że  $\mathbb{R}[[X]]^*$  składa się z szeregów z niezerowym wyrazem wolnym.  
(b) Obliczyć szeregi odwrotne do szeregów  $\sum_i 2^i X^i$  i  $\sum_i X^i$  w pierścieniu  $\mathbb{R}[[X]]$ .

8. Załóżmy, że  $R$  jest pierścieniem ideałów głównych oraz  $f : R \rightarrow R'$  jest epimorfizmem pierścieni. Udowodnić, że  $R'$  też jest pierścieniem ideałów głównych. W szczególności każdy pierścień  $\mathbb{Z}_n$  jest pierścieniem ideałów głównych.
9. – Wypisać klasy stowarzyszenia w pierścieniu  $\mathbb{Z}_{12}$ . Wypisać wszystkie ideały w tym pierścieniu oraz sporządzić diagram Hassego dla relacji inkluzji między nimi.
10. (a) Załóżmy, że  $n, m > 0$  są względnie pierwsze, zaś  $f : \mathbb{Z}_{n \cdot m} \rightarrow \mathbb{Z}_n \times \mathbb{Z}_m$  dana jest wzorem  $f(k) = \langle r_n(k), r_m(k) \rangle$ . Udowodnić, że  $f$  jest izomorfizmem pierścieni, korzystając z (b) i z tw. o faktoryzacji homomorfizmu.  
(b)– Sprawdzić, że  $r_n : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}_n$  jest epimorfizmem pierścieni oraz  $\mathbb{Z}/n\mathbb{Z} \cong \mathbb{Z}_n$ .
11. (Funkcja i twierdzenie Eulera). Dla  $n > 1$  niech  $\varphi(n)$  będzie liczbą liczb  $0 < k < n$  względnie pierwszych z  $n$ . Udowodnić następujące stwierdzenia:
  - (a)–  $\varphi(n) = |\mathbb{Z}_n^*|$
  - (b)  $(R \times R')^* = R^* \times R'^*$
  - (c)  $\varphi(p^k) = (p-1)p^{k-1}$ , gdzie  $p$  jest liczbą pierwszą.
  - (d)  $\varphi(p_1^{\alpha_1} \cdots p_k^{\alpha_k}) = \varphi(p_1^{\alpha_1}) \cdots \varphi(p_k^{\alpha_k})$ , gdzie  $p_1, \dots, p_k$  to różne liczby pierwsze, zaś  $\alpha_i > 0$ .
  - (e) (tw. Eulera) Gdy  $n, k \in \mathbb{Z}$  są względnie pierwsze i  $k > 1$ , to  $n^{\varphi(k)} \equiv 1 \pmod{k}$ .